

Dit document maakt gebruik van bladwijzers

NBA Alert 43

Vaststellen dat voldaan is aan ESEF-vereisten

30 december 2020

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Status NBA Alert

Deze publicatie, die tot stand is gekomen onder verantwoordelijkheid van de NBA, beoogt registeraccountants en accountants-administratieconsulenten aanwijzingen te geven ter zake van een specifiek onderdeel van de uitoefening van het accountantsberoep. Verwacht wordt dat accountants kennisnemen van deze aanwijzingen en deze overwegingen voor zover relevant voor de opdracht. Een accountant die deze aanwijzingen niet toepast, moet erop voorbereid zijn om uit te leggen hoe niettemin is voldaan aan de verplichtingen, basisprincipes en essentiële werkzaamheden uit wet- en regelgeving, die nader zijn behandeld in deze aanwijzingen. Deze publicatie heeft niet de status van beroepsreglementering.

Vaststellen dat voldaan is aan ESEF-vereisten

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Wat is ESEF?	4
3	Regelgevend kader	5
4	Wat doet de accountant in het kader van ESEF?	5
5	Waar bestaat de ESEF-rapportageset uit en waaraan moet dit op hoofdlijnen voldoen?	5
6	Opdrachtuitvoering	6
6.1	Opdrachtacceptatie	6
6.2	Planning	6
6.3	Risicoanalyse	7
6.4	Inspelen op onderkende risico's op een materiële afwijking / uitvoering van de opdracht	8
7	Evaluatie van geconstateerde afwijkingen en verkregen assurance informatie en bepaling van het oordeel	9
8	Rapportageverplichting	10
9	Identificatie van het in ESEF opgemaakte jaarverslag	11
10	Documentatie	11
11	Kwaliteitsbewaking	11

1 Inleiding

Met ingang van het boekjaar 2020 gaat voor uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een in een EU-lidstaat gelegen of werkzame gereguleerde markt zijn toegelaten op grond van de transparantie richtlijn in principe de verplichting gelden om hun jaarverslag te publiceren in ESEF. Dit is gedaan om het geautomatiseerd analyseren en vergelijken van jaarrekeninginformatie eenvoudiger te maken voor gebruikers in het maatschappelijk verkeer. De verplichting geldt in principe, want de Europese Commissie heeft de mogelijkheid gecreëerd voor lidstaten om gezien de impact van Covid-19 individuele entiteiten toe te staan de verplichte toepassing van ESEF met 1 jaar uit te stellen. Of Nederland hier gebruik van zal maken, is op het moment van het schrijven van deze alert nog niet bekend¹.

De Europese Commissie heeft ook aangegeven dat zij er vanuit gaat dat de accountant zekerheid verstrekt of de uitgevende instelling aan haar verplichting met betrekking tot ESEF heeft voldaan.

De NBA is voornemens om een standaard uit te brengen over het controleren van verantwoordingen in elektronisch formaat waarbij gebruik gemaakt wordt van technieken zoals XBRL. Dit wil de NBA, omdat de NBA ervan uit gaat dat in de nabije toekomst naast jaarrekeningen ook andere verantwoordingsdocumenten, denk aan prospectussen of MVO-verslagen, in elektronisch formaat zullen worden uitgebracht. Vooruitlopend op de standaard brengt de NBA deze alert uit waarin wordt uiteengezet hoe een opgemaakt jaarverslag op basis van ESEF van zekerheid kan worden voorzien.

2 Wat is ESEF?

ESEF staat voor European Single Electronic Format (ESEF). De technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat (de RTS voor ESEF (of ESEF-vereisten)) specificeren het uniform elektronische verslagleggingsformaat. Deze ESEF-vereisten moeten op grond van de door de Europese Commissie voorgeschreven verplichting worden gebruikt voor de opstelling van jaarlijkse financiële verslagen door uitgevende instellingen. Voor 2020 leidt dit ertoe dat het jaarverslag opgemaakt moet worden in XHTML, waarbij de primaire overzichten van de geconsolideerde IFRS-jaarrekening zoals de balans en de winst- en verliesrekening met behulp van XBRL moeten worden gemarkeerd ofwel getagd. Een XHTML-bestand met XBRL-tagging leidt tot een Inline-XBRL instancedocument.

XHTML is een techniek waarbij een gebruiker die het document met een browser opent, dit document kan lezen. Dit document kan door de uitgevende instelling op dezelfde manier grafisch met plaatjes, kaders etc. worden vormgegeven als de huidige jaarverslagen.

Een deel van de informatie of alle informatie in dat document kan worden getagd. Een tag geeft onder meer aan wat de betekenis van die data is. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de valuta, de precisie van een bedrag, de datum en/of periode waarop het betrekking heeft en een referentie naar een element in een taxonomie.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen soorten tagging. Detailed tagging en block tagging. Bij detailed tagging wordt een individueel informatie element zoals een bedrag of een zin getagd. Maar ook een toelichting of een tabel kan worden getagd. Dat wordt aangeduid met block tagging. In de eerste twee jaar van ESEF is alleen het gebruik van detailed tagging van de primaire overzichten van de geconsolideerde IFRS-jaarrekening voorgeschreven.

Het is uiteraard de bedoeling dat de informatie in de tag dezelfde betekenis heeft als de informatie die in het voor de mens leesbare gedeelte van het document staat, maar dat wordt door de techniek niet geborgd. Stel in de balans zoals de mens die leest staat een bedrag van € 126.000 in de kolom onder 31-12-2020 en als omschrijving Materiële vaste activa. In de tag kan staan dat dit gaat om voorraden of dat dit het bedrag is per 31-12-2019. Ook kan informatie, die getagd had moeten worden, niet getagd zijn. Dergelijke verschillen zijn misleidend voor het maatschappelijk verkeer. Vandaar dat de NBA begrijpt dat de Europese Commissie het belangrijk vindt dat accountants vaststellen dat de voorgeschreven informatie goed getagd is.

---

¹ Het vervolg van dit document is geschreven vanuit de situatie zoals deze bestond voordat het eventuele uitstel op lidstaat niveau werd mogelijk gemaakt.

3 Regelgevend kader

De verplichting om elektronisch te deponeren is opgenomen in de transparantierichtlijn en in een gedelegeerde verordening gedetailleerd uitgewerkt. Op grond hiervan heeft de Europese Commissie aangegeven ook van mening te zijn dat er zekerheid verstrekt moet worden bij de naleving van deze regels door de accountant.

In deze alert gaat de NBA er vanuit dat het de bedoeling van de Europese Commissie is dat er inderdaad zekerheid moet worden gegeven over het voldoen in de jaarlijkse financiële verslaggeving aan de verplichtingen in de gedelegeerde bevoegdheid. De alert is gebaseerd op de gedachte dat dit een afzonderlijke opdracht is met een afzonderlijk object van onderzoek. De NBA gaat er hierbij wel vanuit dat die opdracht met betrekking tot het jaarverslag gezamenlijk met de wettelijke controle wordt uitgevoerd en gerapporteerd door de externe accountant.

In het document '[Regelgevend kader rond ESEF](#)' op de website geeft de NBA een nadere onderbouwing hiervoor.

4 Wat doet de accountant in het kader van ESEF?

Het uitvoeren van werkzaamheden heeft als doel het verstrekken van zekerheid over het voldoen aan de ESEF-vereisten. De assurance werkzaamheden met betrekking tot ESEF omvatten voor zover relevant een viertal aspecten:

- Voldoet het elektronische jaarverslag aan de technische specificaties zoals deze zijn opgenomen in de ESEF-vereisten?
- Is alle relevante informatie in de primaire overzichten van de geconsolideerde jaarrekening volledig getagd zoals dat is voorgeschreven in de vereisten?
- Voldoet de in de rapportageset opgenomen extensietaxonomie aan de eisen zoals opgenomen in de RTS voor ESEF?
- Is de informatie in de primaire overzichten van de geconsolideerde jaarrekening juist getagd zoals dat is voorgeschreven in de vereisten en met gebruikmaking van de in de vereisten beschreven taxonomie? Onderdeel hiervan is het vaststellen of, al dan niet terecht, gebruik is gemaakt van extensies. Daarbij moet worden vastgesteld of de met behulp van deze extensies getagde informatie juist is gekoppeld (anchoring) aan de in de vereisten beschreven taxonomie.

Als geen sprake is van een geconsolideerde IFRS-jaarrekening dan is alleen het eerste aspect relevant omdat vooralsnog de overige elementen uit het jaarverslag, zoals de enkelvoudige jaarrekening en het bestuursverslag niet getagd hoeven te worden.

Hieronder wordt uitgewerkt hoe de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

5 Waar bestaat de ESEF-rapportageset uit en waaraan moet dit op hoofdlijnen voldoen?

In het kader van ESEF wordt het elektronisch verantwoordingsdocument aangeduid als de rapportageset. De rapportageset bevat het Inline XBRL-instancedocument en de XBRL-extensietaxonomiebestanden van de uitgevende instelling. De rapportageset is opgesteld volgens de specificatie van de taxonomiesets.

De rapportageset moet tenminste voldoen aan de volgende vereisten:

- a Alle bedragen die opgenomen zijn in het overzicht van de financiële positie, het overzicht van het totaalresultaat, het mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het kasstroomoverzicht in geconsolideerde IFRS-jaarrekeningen zijn met een juiste valuta gemarkeerd.
- b In overeenstemming met bijlage II van de RTS voor ESEF is de verplichte informatie gemarkeerd.
- c De bestanden die in de rapportageset zijn opgenomen voldoen aan de specificaties zoals beschreven in bijlage III van de RTS voor ESEF.
- d Het Inline XBRL-instancedocument bevat alleen de gegevens van één enkele uitgevende instelling.
- e Uitgevende instellingen identificeren zich overeenkomstig een code die voldoet aan ISO 17442.
- f Bij het markeren heeft de uitgevende instelling een element toegepast uit de basistaxonomie die het nauwst aansluit met de boekhoudkundige betekenis en/of reikwijdte daarvan.

- g Als er geen element in de basistaxonomie voor het markeren representatief is, heeft de uitgevende instelling een extensietaxonomie-element gecreëerd dat voldoet aan de aanvullende eisen zoals opgenomen in bijlage IV van de RTS voor ESEF.
- h De extensietaxonomie-elementen die zijn gebruikt om de informatie in het jaarlijkse financiële verslag te markeren zijn minimaal opgenomen in de presentation linkbase en de definition linkbase.
- i Rekenkundige verhoudingen tussen numerieke taxonomie-elementen zijn in een calculation linkbase gedocumenteerd.
- j Voor de identificatie van de jaarrekeningonderdelen zijn in de presentation linkbase kerntaxonomie-elementen gebruikt zoals gespecificeerd in bijlage IV van de RTS voor ESEF.
- k Labels en referenties van basistaxonomie-elementen zijn niet vervangen.
- l Extensietaxonomie-elementen gecreëerd door de uitgevende instelling zijn, voor zover van toepassing, op een juiste wijze gekoppeld aan een basistaxonomie-element en het gegevenstype en periodotype weerspiegelen de boekhoudkundige betekenis.
- m Bij het markeren van numerieke taxonomie-elementen zijn consistente waarden gebruikt.
- n Markeringen voor niet-numerieke taxonomie-elementen zijn niet gedeeltelijk of selectief toegepast.
- o Het Inline XBRL-instancedocument bevat geen uitvoerbare code.

6 Opdrachtuitvoering

6.1 Opdrachtacceptatie

Gezien de zienswijze van de Europese Commissie ligt het voor de hand de ESEF-assurance werkzaamheden te integreren met de wettelijke controle van de jaarrekening. De acceptatie daarvan kan dan ook worden overeengekomen samen met de wettelijke controle. Daarbij is het verstandig om in de opdrachtbevestiging aan te geven dat de accountant over de naleving van ESEF-vereisten zal rapporteren als een overige rapportageverplichting. Als in de opdrachtbevestiging niet gesproken is over de ESEF-werkzaamheden dan kan de accountant dit ook doen in een addendum bij de opdracht. In algemene zin gelden de verplichtingen uit Standaard 210.

Een entiteit, die op grond van de ESEF-vereisten een deel van een rapportage moet taggen, kan ervoor kiezen om meer informatie te taggen dan de minimaal voorgeschreven elementen (voor boekjaar 2020: geconsolideerde primaire IFRS-overzichten en identificatie elementen). Echter, hierbij moet wel integraal worden vastgesteld dat de regels voor tagging uit de RTS nageleefd worden. Waar bekend is dat de onderneming dit wil doen bij het overeenkomen van de opdrachtvoorwaarden, is het verstandig hier aandacht aan te besteden in de opdrachtbevestiging.

Een accountant dient in dat geval een opdracht met betrekking tot een dergelijke digitaal verantwoordingsdocument alleen te accepteren wanneer hij/zij geen aanwijzingen heeft dat de vrijwillige tagging leidt tot strijdigheid met de vereisten die gelden voor het opstellen van een digitaal verantwoordingsdocument of hij/zij zal op grond van de ESEF-assurance opdracht moeten komen tot een niet-goedkeurende conclusie.

Als voorbeeld: wanneer een organisatie ervoor zou kiezen om informatie in de toelichtingen te taggen waarmee (inhoudelijk) een deel van de bedragen uit de primaire overzichten al zijn getagd, en de tagging van deze bedragen in de primaire overzichten laat vervallen dan leidt dit tot strijdigheid met de vereisten uit wet- en regelgeving. In een dergelijk geval kan een assurance opdracht niet worden geaccepteerd of zal dit leiden tot een niet-goedkeurend oordeel over het voldoen aan de vereisten. Als daarentegen de gedetailleerde tagging aanvullend is aan de tagging in de primaire overzichten, dan is er geen bezwaar tegen het accepteren van zo'n opdracht.

6.2 Planning

Het is belangrijk dat de accountant met de entiteit spreekt over het tijdsplan van het beschikbaar krijgen van het in ESEF-formaat opgemaakte jaarverslag. De accountant kan de conclusie over het voldoen aan de ESEF-vereisten niet afgeven voordat hij/zij zijn werkzaamheden met betrekking tot ESEF heeft afgerond en daarmee kan hij/zij dus ook zijn/haar verklaring bij de jaarrekening niet dateren voordat hij/zij hierover beschikt, tenzij hij/zij daarbij een niet goedkeurende conclusie verstrekt over het voldoen aan de ESEF-vereisten.

6.3 Risicoanalyse

De vereisten omtrent het formaat en de tagging van informatie in het verantwoordingsdocument zijn de criteria voor de toetsing door de accountant. Voor ESEF zijn deze opgenomen in de RTS voor ESEF en eventueel aanvullende eisen gesteld door de AFM.

In het kader van zijn/haar risicoanalyse zal de accountant nagaan welke risico's op materiële afwijkingen hij/zij onderkent bij het naleven van het uniform elektronische verslaggevingsformaat. Materiële afwijkingen kunnen betrekking hebben op:

- het niet voldoen aan de technische vereisten (bijvoorbeeld het jaarverslag van een uitgevende instelling voldoet niet aan de XHTML-vereisten of niet aan Inline XBRL specificatie 1.1 en XBRL specificatie 2.1);
- het feit dat niet alle informatie die moet worden getagd is getagd (bijvoorbeeld de verplichte elementen van de basistaxonomie die moeten worden gemarkeerd (zie de RTS voor ESEF Bijlage II tabel 1) zijn niet getagd maar zijn wel als zodanig in de toelichting van de geconsolideerde financiële overzichten of elders in het jaarverslag aanwezig); en
- het feit dat de informatie onjuist is getagd (bijvoorbeeld de goodwill per 1 januari 2020 is getagd als vaste activa per 31 december 2019).

6.3.1 Materialiteit

Bij het inschatten van risico's op afwijkingen van materieel belang en nadien bij het beoordelen van geconstateerde afwijkingen zal de accountant ook materialiteit in ogenschouw nemen. Hierbij zal in het geval van ESEF sprake zijn van materialiteit op drie niveaus:

- de materialiteit in het kader van het voldoen aan de technische vereisten;
- de materialiteit die gebruikt wordt bij het bepalen of alle relevante informatie is getagd; en
- de materialiteit die gebruikt wordt bij het bepalen of informatie volgens de voorschriften is getagd (inclusief het gebruiken van een eigen (extensie) taxonomie en in voorkomend geval de anchoring daarvan aan elementen van de basis taxonomie en).

Al deze materialiteitsbegrippen zijn primair kwalitatief van aard. Dat neemt niet weg dat ook kwantitatieve aspecten een rol kunnen spelen bij het bepalen van de materialiteit. Bijvoorbeeld een afwijking met betrekking tot een post van een paar euro zal anders kunnen worden beoordeeld dan een afwijking met betrekking tot een afwijking in een grote post.

Bij het bepalen van de materialiteit zal de accountant ook meewegen welke mogelijke blokkades er zijn in het deponeringsproces en/of de geautomatiseerde verwerking van de rapportageset.

6.3.2 Interne beheersing

In de basis vormt het ESEF-proces de verantwoordelijkheid van de gecontroleerde, onder andere ten aanzien van software selectie / in house / outsourcing etc. De accountant zal bij de ESEF-assurance werkzaamheden aandacht besteden aan de opzet en de interne beheersing van het rapportageproces. Waar de accountant bij zijn/haar controle wil steunen op dit proces moet de accountant interne beheersingsmaatregelen op hun effectiviteit testen.

Mocht de accountant in zijn risicoanalyse risico's als gevolg van bewuste manipulatie (fraude) in de tagging onderkennen dan moet de accountant de eventuele interne beheersingsmaatregelen ter voorkoming hiervan in kaart brengen en in opzet evalueren.

6.3.3 Risico's op materiële afwijkingen

Hieronder zijn een aantal mogelijke risico's op materiële afwijkingen beschreven gebaseerd op de RTS met betrekking tot ESEF.

Volledigheid

- Niet alle cijfers in de aangegeven valuta in de primaire overzichten van de IFRS geconsolideerde jaarrekening zijn getagd.
- Niet alle toelichtingen in de IFRS geconsolideerde jaarrekening zijn getagd zoals gespecificeerd in Bijlage II van de RTS over ESEF.

- Er heeft geen koppeling, voor zover vereist, plaatsgevonden tussen een door de uitgevende instelling gedefinieerde extensietaxonomie-element en een element uit de basistaxonomie².

Nauwkeurigheid

- De getagde informatie komt niet overeen of in andere presentatievolgorde met de voor mensen leesbare informatie in de financiële overzichten.
- Informatie die in de primaire overzichten van de geconsolideerde IFRS-jaarrekening zijn opgenomen, bevatten een onnauwkeurige tagging (verkeerde presentatieschaal, precisie, valuta, datum of periode, transformatieregel of dimensionale context).
- Onjuiste elementen uit de basistaxonomie zijn geselecteerd voor het taggen, wat een verkeerde voorstelling van de verslaggevingstechnische betekenis van het bedrag of de toelichting tot gevolg heeft.
- Een door de uitgevende instelling gebruikte extensietaxonomie-element is niet, voor zover vereist, gekoppeld aan een basistaxonomie-element
  - waar het element verslaggevingstechnisch onderdeel van uitmaakt (het basistaxonomie-element met de ruimere boekhoudkundige betekenis); of
  - waarbij het element een reikwijdte heeft dat het dichtst bij dat extensietaxonomie-element ligt (het nauwst aansluit bij het desbetreffende extensietaxonomie-element).
- De uitgevende instelling heeft een extensietaxonomie-element dat een aantal basistaxonomie-elementen combineert niet gekoppeld aan elk van die basistaxonomie-elementen.

Technische specificaties

- Het Inline XBRL-instancedocument voldoet niet aan de Inline XBRL 1.1-specificatie of is niet in overeenstemming met de XBRL Units Registry opgesteld.
- De extensie taxonomie bestanden zijn niet opgesteld in overeenstemming met de XBRL 2.1 en de XBRL Dimensions 1.0 specificaties.
- De extensie taxonomie bestanden van de uitgevende instelling zijn niet opgenomen volgens de laatst geldende Taxonomy Packages specificatie.
- Het Inline XBRL-instancedocument bevat niet uitsluitend de gegevens van een enkele uitgevende instelling.
- Een onjuiste identificatie of identificatiemechanisme voor de uitgevende instelling is in het Inline XBRL-instancedocument toegepast.
- De uitgevende instelling heeft geen of onvolledige calculation linkbase opgesteld om de rekenkundige verhoudingen tussen taxonomie-elementen te documenteren.
- Uitgevende instellingen hebben voor de identificatie van de jaarrekeningonderdelen niet de voorgeschreven basistaxonomie-elementen gebruikt zoals gespecificeerd in bijlage II van de RTS voor ESEF.

6.4 Inspelen op onderkende risico's op een materiële afwijking / uitvoering van de opdracht

De accountant kan bij een ESEF assurance opdracht gebruik maken van een combinatie van toetsingen van interne beheersingsmaatregelen en gegevensgerichte werkzaamheden. De verwachting is echter dat vaak voor een gegevensgerichte aanpak gekozen zal worden. De verwachting is ook dat gezien het type opdracht dit goed mogelijk is. Daarbij moet er aandacht zijn voor de volgende zaken:

6.4.1 Gebruik van software

In de praktijk zullen veel accountants bij het uitvoeren van ESEF-werkzaamheden gebruik maken van software om te toetsen of voldaan is aan de technische specificaties en om inzichtelijk te maken welke tags gebruikt zijn in een controleerbaar overzicht voor de accountants. Het is hiervoor van belang dat deze software betrouwbaar is.

De accountant mag bij het beoordelen van de betrouwbaarheid steunen op het door de accountantspraktijk uitgevoerde onderzoek hiernaar.

---

² ESEF-basistaxonomie uit de RTS bijlage VI, die de ESMA op haar beurt digitaal kan publiceren (art 7).

6.4.2 *Altijd enige gegevensgerichte werkzaamheden*

Omdat altijd het risico bestaat dat de accountant de risico's op een materiële afwijking onjuist inschat of dat de interne beheersing bewust wordt omzeild moet de accountant altijd enige gegevensgerichte werkzaamheden uitvoeren met betrekking tot de drie in hoofdstuk 5 genoemde onderdelen van het onderzoek.

6.4.3 *Schriftelijke bevestiging*

De accountant kan het nodig achten om een schriftelijke bevestiging te krijgen van het management van de gecontroleerde dat zij van mening is dat het jaarverslag overeenkomstig de ESEF-vereisten is opgemaakt. Daarbij kan de accountant vragen te bevestigen dat er geen code in de XHTML-bestanden is opgenomen die bewust de presentatie in verschillende webbrowsers kunnen beïnvloeden.

Deze bevestiging zal vaak gecombineerd worden met de schriftelijke bevestigingen in het kader van de jaarrekeningcontrole. De accountant neemt eventuele geconstateerde afwijkingen op een vergelijkbare wijze als beschreven in Standaard 450 en voegt niet-gecorrigeerde afwijkingen toe aan de bevestigingsbrief.

7 Evaluatie van geconstateerde afwijkingen en verkregen assurance informatie en bepaling van het oordeel

Als de accountant afwijkingen constateert bij de uitvoering van zijn opdracht dan zal hij/zij erop aandringen om deze te laten corrigeren door de verantwoordelijke partij. Mocht deze dat niet willen, dan zal de accountant nagaan wat de reden hiervoor kan zijn en of dit in algemene zin iets zegt over de integriteit van het management.

Van afwijkingen die niet zijn gecorrigeerd zal de accountant nagaan of deze tot materiële afwijkingen leiden, hij/zij zal hierbij een evaluatie maken per aspect van de materialiteit zoals genoemd in 7.3.1. Daarnaast zal hij/zij ook nagaan of afwijkingen op de verschillende aspecten die los van elkaar niet materieel zijn, gezamenlijk misschien wel materieel zijn. Daarbij neemt de accountant ook mee dat een verschil tussen de voor de mens leesbare en machine leesbare versie de betrouwbaarheid van de verslaggeving aantast, en daarmee het vertrouwen in de controle. Dit oordeel zal vooral op professionele oordeelsvorming van de accountant gebaseerd zijn.

Bij het beoordelen of een afwijking materieel is zal de accountant meewegen of de afwijking leidt tot weigering van de deponering van het jaarverslag door de AFM of de KvK.

Als afwijkingen materieel zijn maar zonder diepgaande invloed dan zal de accountant een verklaring met beperking geven met betrekking tot ESEF. Als de afwijkingen wel een diepgaande invloed kunnen hebben dan komt hij/zij tot een afkeurende conclusie.

Als de eventuele afwijkingen geen materiële invloed hebben dan moet de accountant nog beoordelen of hij/zij voldoende assurance informatie heeft om met een redelijke mate van zekerheid vast te stellen dat de ESEF-vereisten zijn nageleefd. Hij/Zij weegt hierbij de eventuele ongecorrigeerde afwijkingen mee.

Een materiële onzekerheid die niet van diepgaande invloed kan zijn, leidt tot een oordeel met beperking. Een materiële onzekerheid die diepgaande invloed kan hebben, leidt tot het onthouden van een conclusie over het al dan niet voldoen van het jaarverslag aan de ESEF-vereisten.

De accountant ligt ter onderbouwing van zijn conclusie alle zaken toe die zouden hebben geleid tot een niet goedkeurend oordeel.

Als een jaarrekeningcontrole is afgerond en de jaarlijkse financiële verslaggeving (het jaarverslag) dat is opgemaakt volgens de ESEF-vereisten niet binnen een redelijke termijn beschikbaar is, dan kan de accountant in de controleverklaring zijn/haar conclusie onthouden met betrekking tot het voldoen aan de ESEF-vereisten. Hij/Zij kan in zijn verklaring opnemen dat, waar van toepassing, met de onderneming is afgesproken dat hij/zij in een later stadium het voldoen aan de ESEF-vereisten nog zal controleren en daar in een separate verklaring over zal rapporteren.

8 Rapportageverplichting

De accountant rapporteert over het voldoen aan de ESEF-vereisten als een overige rapportageverplichting zoals voorgeschreven in Standaard 700 paragraaf 43-45.

Mocht de accountant zoals in het vorige hoofdstuk beschreven separaat rapporteren over het voldoen aan de ESEF-verplichtingen dan doet hij/zij dit in een rapportageformaat in lijn met Standaard 3000A.

Het voorbeeld met goedkeurende conclusie hieronder gaat uit van een jaarverslag waarbij tagging deels moet zijn toegepast.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)

In de GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2019/815 VAN DE COMMISSIE van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat is geregeld dat het jaarverslag van <<XYZ>> wordt opgesteld in een uniform elektronisch verslaggevingsformaat (ESEF). De vereisten waaraan dit moet voldoen zijn vastgelegd in de genoemde gedelegeerde verordening (deze vereisten worden hierna aangeduid met: de RTS voor ESEF).

Naar ons oordeel is het jaarverslag opgemaakt in XHTML-formaat met daarin opgenomen de deels getagde geconsolideerde jaarrekening zoals door <<XYZ>> opgenomen in de rapportageset in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de RTS voor ESEF.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarverslag inclusief de jaarrekening in overeenstemming met de RTS voor ESEF, waarbij zij de verschillende onderdelen samenvoegen in een rapportageset. Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid voor onze conclusie te krijgen dat het jaarverslag in deze rapportageset in overeenstemming is met de vereisten. Wij hebben daarbij invulling gegeven aan het gestelde in Alert 43.

Onze werkzaamheden bestonden uit:

- het verkrijgen van inzicht in het financiële rapportageproces van de entiteit, waaronder het opstellen van de rapportageset;*
- het verkrijgen van de rapportageset en het uitvoeren van validaties om vast te stellen of de rapportageset met de daarin opgenomen Inline XBRL-instancedocument en de XBRL-extensie taxonomiebestanden in overeenstemming met de technische specificaties zijn opgesteld;*
- het onderzoeken van de informatie met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening in de rapportageset om vast te stellen of alle vereiste taggings zijn toegepast en of deze in overeenstemming zijn met de RTS voor ESEF.*

Het voorbeeld met goedkeurende conclusie hierna gaat uit van een enkelvoudige jaarrekening in het jaarverslag waarbij geen tagging hoeft te worden toegepast.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)

In de GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2019/815 VAN DE COMMISSIE van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat is geregeld dat het jaarverslag van <<XYZ>> wordt opgesteld in een uniform elektronisch verslaggevingsformaat (ESEF). De vereisten waaraan dit moet voldoen zijn vastgelegd in de genoemde gedelegeerde verordening (deze vereisten worden hierna aangeduid met: de RTS voor ESEF).

Naar ons oordeel is de jaarverslag opgemaakt in XHTML-formaat met daarin opgenomen de jaarrekening van <<XYZ>> in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de RTS voor ESEF.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarverslag inclusief de jaarrekening in overeenstemming met de RTS voor ESEF. Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid voor onze conclusie te krijgen dat het jaarverslag in overeenstemming is met de vereisten. Wij hebben daarbij invulling gegeven aan het gestelde in Alert 43.

Onze werkzaamheden bestonden uit:

- *het verkrijgen van inzicht in het financiële rapportageproces van de entiteit, waaronder het opstellen van het jaarverslag in XHTML-formaat;*
- *het onderzoeken van het jaarverslag in XHTML-formaat of deze in overeenstemming is met de RTS voor ESEF.*

9 Identificatie van het in ESEF opgemaakte jaarverslag

De opname van de verklaring onder de overige gegevens kan op de traditionele wijze gebeuren waarbij de accountant de opdrachtgever toestemming geeft om de tekst van de verklaring in de overige gegevens op te nemen.

Uniek identificeren, hoewel niet voorgeschreven, kan de entiteit helpen om zekerheid te krijgen dat zij naar het juiste stuk kijkt. Hoewel nagedacht wordt hoe dit te realiseren binnen de richtlijnen van de RTS, is hier nog geen passende oplossing voor beschikbaar bij het schrijven van deze alert.

Het is denkbaar dat accountants hashes op bestanden gebruiken ter identificatie in het proces tussen de entiteit en de accountant.

10 Documentatie

De accountant kan de werkzaamheden met betrekking tot een ESEF-assurance opdracht documenteren in een aparte sectie van het dossier voor de wettelijke controle.

De accountant documenteert de uitgevoerde opdracht op een wijze die passend is en in lijn is met de verplichtingen die gelden voor andere assurance opdrachten.

11 Kwaliteitsbewaking

Wanneer in het kader van deze Alert een wettelijke controle wordt verricht waarbij ook werkzaamheden worden gedaan naar een jaarverslag in ESEF-formaat dan moet de externe accountant en de accountantsorganisatie namens wie de opdracht wordt uitgevoerd in het kader van de wettelijke controle voldoen aan de vereisten van de Wta, het Bta en de Europese verordening 537/2014.

Op de ESEF-werkzaamheden met betrekking tot het jaarverslag is de NVKS van toepassing.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl